

SZERKESZTŐSÉG

hova

a lapba szánt kéziratok
küldendőikSzékelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.Előfizetési pénzek,
reklamációkBecsék Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-
zendők: Sz.-udvarhely
Árpád-utca 3.

VASÁRNAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSÁG.

vaidg

FŐSZERKESZTŐ:

NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

VAJDA FERENCZ,
székelyudvarhelyi ref. pap.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület

»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Pünköst.

A keresztyén világ pünkösthöz csatolja a Szentléleknek, az Isten lelkének kitöltetését és a keresztyén anyaszentegyháznak megalakulását. Jézus életének emlékére szentelt mindenik ünneppünköst tehát, meg van a maga történelmi és valláserkölcsi jelentősége. Nem is lehet ez másképpen. A keresztyén vallás isteni hirdetője az idők teljességében lépett e világba. Tudománya csak lassan hódított tért magának. A világ, az emberek, mint minden új dolgot a nap alatt, ezt is kételkedőleg, fejcsoválva fogadták. Kicsoda Ő? kérdezték egymás között, nem kicsiny megnyilatkozásával a gunynak. A nagy Mester azonban nem retten meg a guny, a közöny, a támadás láttára, hanem halad a maga útján, hogy bizonyosságot tegyen az igazságról. Az igazság pedig ez: A beszéd, melyet hallotok nem az enyim, hanem azé, aki engemet elbocsátott, az Atyáé. Ama vigasztaló Szentlélek pedig, kit az Atya, az én nevemben elbocsát, az megtanít titeket mindenekre és eszetekbe juttatja mindazokat, amelyeket mondtam néktek. (Ján. XIV. 24—26.) Máskor meg azt mondja: A beszédek, melyeket én szólok: lélek és élet. A keresztyén anyaszentegyházat ez a lélek tartja fenn. létjogosultságát pedig az élet adja meg. A pünköst jelentősége abban áll, hogy az Isten lelkének világkormányzói bölcseségéről, erejéről, nagy hatalmáról megemlékezzünk és arról bizonyosságot tegyünk.

És a midőn ezt tesszük, nem elég csupán az első pünköst, csodálatos eseményre hivatkoznunk. Ama hatás és eredmény felsorolása, melyet az első pünkösti Szentlélek véghez vitt, előttünk csupán egy hatalmas bizonyíték, hogy a lélek munkásságának erejét szemlélhessük: ránk nézve azonban az a fontos, hogy mi bennünk az Isten lelke él-e, és miáltalunk képes-e ilyen eredményeket elérni. *Az Isten lelkének ma is egy új életet kell teremteni.* Ennek az új életnek kezdete az ember, mint a családi, egyházi és társadalmi életnek központja. A Szentléleknek első sorban szívünket kell átjárni és megszentelni, mert szívből származnak az életnek csetekedetei. Nos, ha a mai kor gyermekeinek cselekedeteit, az egyházi és társadalmi életnyilvánításokat vizsgáljuk, arra a szomorú tapasztalatra jövünk, hogy azok nem az Isten lelkétől áthatott és megszentelt szívből származnak. Az Isten lelke felett diadalt ül a világ lelke; a beszédek felett, melyeket Jézus szólott, az emberi bölcsesség, mint a Sátán tudománya.

Az Isten lelkének diadalát még nem látjuk e világban. Az új életnek áldásait még nem érzi az emberiség. Imádkoznunk kell, hogy az Ur töltse ki az ő lelkét a mi sziveinkbe. (Gal. IV. 6.) mert mi is csupán a lélek erejével tehetünk bizonyosságot az igazságról, melyeket Jézus szólott. Az Isten lelke: a fiúságnak lelke, s mint ilyen a bűnös embert az Atya kegyelmébe fogadja. Az Isten lelke: erő a munkában, bátorság a küzde-

lemben, vigasztalás a szenvedések között; igazság, mely szabadokká tesz, öröm, mely boldogságot nyújt, reménység, mely meg nem szégyenít. Az Isten lelke: forrása a világosságnak, erős vára az ember legszentebb jogainak; záloga a hallhatatlanságnak. Élet, mozgás, haladás csak ott van, hol az Urnak lelkétől vannak megteljesedve a szívek.

Ah, vegyetek szent lelket mindnyájan, hogy lehessetek a Jézus Krisztusnak hű követői, az anyaszentegyháznak áldozatkész tagjai és az ő országának örökösei.

Hallelujah, hallelujah!

Kálvin János az imádságról.

— Második kérés. —

»Jöjjön el a te országod!«

Az Isten országa abban áll, hogy Isten az ő Szent lelkével vezeti és kormányozza az ővéit, hogy ez által azoknak minden dolgaiban az ő nagy jóságát és könyörületességét tegye nyilvánvalóvá; másfelől meg abban, hogy az elvetetteket, akik nem ismerik el őt Istennek és Urnak, akik az ő uralmának magukat alávetni nem akarják: elveszítí és semmivé teszi és az ő kárhozatos dölyfösségüket porba dönti, hogy ezek által nyilvánvalóvá legyen, hogy nincsen semmi hatalmaság, mely az ő hatalmának ellenállhatna. Miután pedig ezek a dolgok nap-napután a mi szemeink előtt történnek, valameddig az ő szent ígéje, mint egy magasra emelt kormánypálcza még a kereszt

alatt, a világ megvetése és gunyjai között is teljes erőben áll, uralkodik, terjed és termi gyümölcsseit: látható, hogy az ilyen ország ebben a világban is virágzik, habár nem e világból való; először, mert lelki ország és lelki dolgokból áll és azután, mert romolhatatlan és örökkévaló.

Könyörgünk tehát, hogy Istennek ez az országa jöjjön el; azaz, hogy az Ur napról-napra sokasítsa a hívőknek új seregét, akik az ő dicsőségét minden módon hirdessék; hogy mindig teljesebb és teljesebb mértékben töltsék ki reájuk az ő kegyelmének gazdagságát, a mi által napról-napra mind inkább éljen és uralkodjék öbennük, a míg tökéletesen magához kapcsolva, egészen betölti őket. — Kérjük egyszersmind, hogy az ő világosságát és igazságát mindig tündököltesse, hogy az által a Sátán és az ő országának sötétsége és hazugsága eltűnjék, elűzessék, kiirtassék, megsemmisíttessék. Midőn azonban ily módon kérjük, hogy eljőjön az Isten országa: egyszersmind óhajtjuk, hogy végre tökéletességre jusson és megvalósuljon: az ő ítéletének nyilvánosságra hozatalában tudniillik, amelden napon egyedül ő fog magasztaltatni és lesz minden minyekben, magához gyűjtő és dicsőségének részeseivé tévén az ővéit és lerontván és porba döntvén a Sátán birodalmát.

— Harmadik kérés. —

»Legyen meg a te akaratod, miként a mennyben, úgy itt a földön is!«

Ezzel azt kérjük, hogy úgy az égben, mint a földön, azaz mindenütt mindent az ő akaratja szerint rendezzen és kormányozzon, e szerint intézze a dolgok kimenetelét, minden teremtményeivel az ő akarata szerint bánjék, és mindenek-

TÁRCZA.

Aki nem gyűjt többé Szent Antalnak.

Ha szokott napi foglalkozásomat bevégeztem és alászáll a csendes est, rendesen legelső dolgom, hogy előveszem az én megszokott jó barátomat a »Magyar Szót« és elmerülök olvasásába.

Mint rendesen, így történt ez, pár nap előtt is. Olvastam lapomat, a midőn az ajton kopogtatást hallok és rögtön reá, egy kedves nőismerősünk toppant be. Örömmel üdvözöltem és helyel kínáltam meg. Helyet foglalt, majd vidáman kérdezte: Mit olvas kedves barátom? Mi hír a nagy világban?

A »Magyar Szót« olvasom Nagyságos asszonyom, feleltem. Hír, az van benne elég, de a többi között van egy, ami bizonynyal Nagyságos Asszonyomat is érdekelni fogja.

Ugyan kérem mi az? Szólt érdeklődéssel vendégünk.

Hát bizon, mondám, a Francia kormány a

lourdesi csoda barlangot bezáratja és e miatt az egész világon megvannak döbbenve a katolikus papok, a kik oly nagy buzgósággal hirdették, a lourdesi Szűz-Mária csodatevő hatalmát. Most jajveszékelnék, hogy vége a világnak. De, nem is ok nélkül, mert ha valóban tényé válik, hogy leszerelik a barlangot és megszűnik az ereklye kereskedés, nagy jövedelem forrástól lesz megfosztva, a mindenható római egyház.

Valóban e hír kiválóan érdekes, szólt vendégünk, én magam is hittem egykor a lourdesi csodában, de a barlang csodatevő meséjének eredetét nem tudom. Nem tudná azt nekem elbeszélni?

Szivesen, feleltem, épp rövid idővel ezelőtt olvastam felőle. A leírás egy lourdesi orvos tollából ered, ki szem és fültanuja volt mindennek a mi ötven esztendő óta, ott történt. Az orvos a történetet eként beszéli el: »Lourdesban, a pyrénéi hegységben fekvő városkában 1858 február havában, kemény hideg volt. Soubirous, a szegény molnár házában nem volt fa. Az anya, így szólt leányához Mária-hoz: menj a város erdejébe és hozzál onnan fát. Az engedelmes Mária elment és magával vitte Bernadette nevű nővérét, ki finom, gyenge teremtés volt. A két nővér a lourdesi hegyipatak medrére mentén kuszott fel a meredek hegyre, hogy száraz galyat gyűjtsenek a Massa-

nek minden akaratát alávesse magának; hogy az ő akaratának kivétel nélkül mindenek engedelmeskedjenek, némelyek önként — mint az övéi — mások akaratuk ellenére és kénytelenségből — mint az ördög és az elkárhozottak, kik az ő uralmát magukról lerázzák és az alól magukat kiönnyik és az engedelmesseget megtagadva daczolni merészkednek. — És pedig e kérésünkkel lemondunk minden mi kívánságainkról és a mit csak óhajunk, azt mind az Urra hagyjuk és bizzuk és őt arra kérjük, hogy a dolgokat ne a mi kívánságunk szerint intézze, hanem úgy vigye véghez, amint azt ő előre látta és elhatározta. S nem is csak azt kérjük, hogy a mi kívánságainkat, amelyek az ő akaratával ellentétben vannak, hiába valókká és semmivé tegye, sőt még inkább azt, hogy a miénknek kiirtásával új szívet és új elmét teremtsen bennünk, hogy semmi más kívánságot ne érezzünk magunkban, mint csupán azt, hogy az ő akaratával egyetértünk. Egyszóval, hogy semmit se akarjunk önmagunktól, hanem, hogy ő akarjon az ő Lelke által mibennünk, amelynek belső tanítása folytán, tanuljuk meg szeretni azokat, amelyek előtte kedvesek, és gyűlölni és megvetni azokat, amelyek neki nem tetszenek.

Ime az imádságnak három első része, amely kérésekben egyedül az Isten dicsőségét kell szem előtt tartanunk, mellőzve a magunkra vonatkozókat és semmit sem tekintve a mi javunkra. Mert bár ezekből is bőven folynak olyanok, amelyek a mi javunkra szolgálnak, — mégis itt nem a magunkéit kell keresnünk. És bárha mindezek, a maguk idejében még akkor is bizonyosan bekövetkeznek, ha nem óhajtuk, nem kérjük, sőt reájuk sem gondolunk: mégis kötelességünk nekünk is óhajítani és kérni. És ezt tenni valóban érde-

mes a fáradságra, azért, hogy ez által tényleges vallomást tegyünk arról és bizonyosságát szolgáltsuk annak, hogy mi az Isten szolgálói és fiai vagyunk, szolgálván — amennyire tőlünk telik — az ő tiszteletére, mely őt mint Urunkat és Atyánkat megilleti. A kik tehát, nem az Isten dicsőségének előmozdítására irányult igyekezettel és kívánsággal imádkozzák, hogy az Isten neve megszenteltesse, hogy jöjjön el az ő országa, hogy legyen meg az ő akaratja: azok nem is számítandók Isten fiai és szolgálói közé; és miképpen mindezek az ő akaratjuk ellenére fognak megtörténni: azonképpen az ő vesztükre és kárhatukra fognak történni.

(Folyt. köv.)

Jövel szentlélek!

Várunk most is, mint a hogy vártak
Az apostolok ezelőtt,
Szüksége van rá a világnak,
Hogy megújítsa szent erőd,
Bátoríts, mert mostan is félünk,
Hogy fel nem derül sötét éjünk,
Biztass, hogy vége lesz az éjnek —
— Jövel szentlélek!

Szükségünk van csodás erődre,
Hogy ismét küzdhessünk tovább,
Nehéz járom nyakunkra növe,
A sorsunk mindig mostohább,
A gyengének súlyos a terhe,
Az igazság keresztre verve,
Méltatlanok a fényben élnek . . .
— Jövel szentlélek!

Én ámulva hallgattam beszédét, mert mint buzgó csodahívót és ereklye-gyűjtőt ismertem eddig.

Ő ezt észrevette és így szól: Nem csodálom, hogy magát meglepi nyilatkozatom, mert még nem is olyan régen, ha összegyűjtött ereklyéimről beszéltem kipirult arcom és boldog voltam ha kedves szenteimmel társalghattam. De most, — minden megváltozott. Hogy, megértsen engemet, elmondom mi változtatott meg engemet.

Maga, bizonyal tudja, hogy én évek óta járatom a magyar házi asszonyok közlönyét a »Ház-tartást.« — No, hát az én lapom mult év márczius 10-iki számában, — a jótékonyság rovat alatt — egy felhívást olvastam, a mely körülbelől így szól: Ki ne ismerné Pádúai Szent-Antal nevét, a katolikus vallás ama legendáját, mely bennünket e szenthez fűz. Ő a szegények pátronussa, jótévője. Sokszor bánatunkban, kétségbeesésünkben kérjük az ő közbenjárását, ígérve, hogyha óhajásaink teljesülnek, erszényünkhöz képest áldozunk az ő oltárán, A hit boldogít, vágyaink teljesülnek és szívesen fizetünk a nemes célra. Ime, tehát egy gyűjtés kezdődött az elhagyott lajosfalvi, a bukóvínai határszélen levő kis magyar község templomában felállítandó Pádúai Szent-Antal szobrára; hogy a szegény népnek, mintegy

bielles nevű sziklákon. Itt történt a csoda. A sziklákban barlangban. A kis Bernadette a hideg, borzongó szél elől, a barlangba vonult. Hirtelen nagy vihar keletkezett. A szélvész fákat tépett ki, a kis leány remegve huzodott belyebb a barlangba. A vihar valósággal elkábitotta, s a hogy ott állott a barlang egyik zugában, egyszerre káprázatos fehér fény vakította el szemét. A remegő leány térdre esett és ekkor ott lebegett előtte, fehér fényességtől környezve, a Szent-Szűz. Ez óta Bernadette gyakran járt el a barlanghoz és a Szeplőtelen szűz, mindég megjelent neki. Márczius 25-én, midőn ismét elment, szóra nyílt a szent-szűz ajka, mondván: Menj és mond meg a papoknak, hogy e helyen kápolnát építsenek, mert én vagyok a Szeplőtelen fogantatás. És a kislány ment és elmondott mindent.«

Eddig van Nagyságos asszonyom, szoltam, a szemtanu orvos elbeszélése. A többit azután tudjuk, hiszen hazánkból is sok pénz és hiszékeny lélek vándorolt a Pyrénéi hegyek csodatevő barlangjához.

Elbeszélésem folyamán, vendégünk arcza, mind jobban felragyogott és a midőn azt beveztem, így szolt: Hála Istennek, hogy ismét egy népbolondító csodával kevesebb lesz a világon!

Sokan járnak gyászos ruhába:
Kiknek kenyerük volt a hit,
Ostoba gőg magosra hágva
Osztogatja parancsait,
A jog sokszor tiporva sárba,
Elpusztul ott, senki se látja —
Patakja foly könyünek, vérnek . . .
— Jövel szentlélek!

Sokszor körmét szivedbe vágja
Az, aki megcsókolt előbb,
Egymást nem értve, szembeszállva
Érjük el mind a temetőt.
Hogyha úgy hozza szennyes érdek
Tört szegzünk testvérünk szívének,
Boszu, önzés az égig érnek . . .
— Jövel szentlélek!

Várunk, ime szívünk kitarva,
Csodás erőddel töltsd be azt,
Te segítsd kezünk a munkára,
Szüntesd meg szánonk a panaszt,
Teremts egy boldogabb világot,
Légy általunk örökre áldott —
Esd ajkunkról a buzgó ének:
— Jövel szentlélek!

G. Diószeghy Mór.

Isten igéje.

— A háromság.

Thess 5. 33.

Isten megismerésében rejlik az ember üdössége. Istent megismerni s az ő szeretetét megnyerni, ez az élet legdrágább kincse. — Ez az alapja minden más tudománynak. A többi tudományok is

vigaszul szolgáljon az ő nemes pátronussok látása, hogy reményt csepegtessen csöggedő lelkekbe. A jó Isten áldása legyen a kegyes adakozón! — A pénzküldeményt kérem Debreczen, Teleki-utca 79. számhoz czímemre küldeni.

Midőn e felhívást olvastam, hogy három hónapon keresztül, minden felváltott egy forintból 10 krt. tesztek egy perselybe a cél javára, hogy szegény bukóvinai testvéreink lelki üdve-üdvének javához én is erőm szerint hozzá járuljak. Gyűjtöttem, tehát a pénzt szorgalmasan, perselyem mind nehezebb lett. Történt azonban, hogy a harmadik hónap derekán, gazdasági dolgaink rendezése végett, falura kellett, hogy menjek. Az ebédülő kulcsát, kihagytam asztali inasunknak, hogy tisztogasson.

Másnap midőn hazajöttem, pénzt akartam ismét kedves perselyembe tenni, de azt nem találtam. Kerestem, mindhiába. Joggal, teljes gyanum az asztali inasra irányult. Kérdőre vontam. Ő konokul tagadt. Méregebe jöttem, szidtam; érveltem, hogy azt más senki nem tehetné, mert ilyen lelketlen cseléd nincs több a háznál.

(Folyt. köv.)

csak úgy van értéke, ha az Isten megismerésére vezet. A Háromságról szóló tan a tetőpontja Istenről való ismeretünknek még ez ideig. Azért mondom mindeddig, mert jöhet idő, a mikor még tökéletesebb fogalmunk lesz Istenről. Az emberi szellem és az ő tudása folytonosan halad és tökéletesedik. Jöhet idő, mikor a Háromságról való mostani fel fogásunk olyan elemi s gyermekes színben áll az emberi szellem előtt, mint a zsidó vallásos tudás áll most a keresztyén előtt.

A Háromságról szóló tan megvilágosítása nem könnyű feladat. A szavakat össze lehet zavarni. »Szavakkal pompásan lehet vitatkozni.« A vitatkozás pedig csaknam mindig veszekedés. A szavak elvesztik időközben jelentőségüket s a kor áramlata szerint különböző értelmezést nyernek.

Ugyanazon felekezethez tartozók közt is oly nagy a nézeteltérés. Ismertem egy református embert, aki a legegészebben átkozta az unitáriusokat. Mikor aztán saját véleményét s meggyőződését kezdte fejtegetni, kisült, hogy ő valóságos názárenus.

A Háromság tana sok ember előtt képtelenségnek tűnik fel. Pedig hány mély érzésű tudós mélyen kutató elme hitt és hisz ma is benne, mint oly dologban, a melytől élet és halál függ. Hogy lehet e Háromság egy Isten? A magyarázat az apostól egyszerű szavában van: »A békességnek Istene.« Ő az egységnek az Istene. Békét teremt ott, a hol meghasonlás uralkodik. Egy felé vezet a sziveket ott, a hol kétfelé járnak. — Ő a békességnek Istene, ezért békét teremhet mindenütt. A Háromság részeit nem lehet térhez kötött személyekkel azonosítani. A ki ilyen értelemben állítja azt, hogy három személy egy, az a legbalgább ellentmondásba keveredik.

Három eszme fejeződik ki a Háromságban, nem pedig három személy. — És most megvilágítom a dogma tartalmát. Ebből megláthatjuk, hogy az teljesen megegyezik az értelemmel. Vegyünk például három tulajdonságot. Szín, alak, terjedelem. — A szín nem alak, az alak nem terjedelem, a terjedelem nem szín. Három egymástól merőben különböző dolog ez, mégis képezhet egységet vagy fogalmat, például: a fa.

Az emberben az értelem, az érzés és akarat egyesülve alkotja meg a jellem egységét.

Az orvos bönczoló kése rámutat a sziv, az agy, az idegek működésére, a mely egy léleknek alakulására öszpontosul.

Lássunk még egy döntő érvet. Az ember egy hatalmas nagy befolyásu tettet vihet véghez, a mely igénybe vette a léleknek képzeletét, bátorságát s szeretetét. Ez pedig három dolog. Mégis egy tetre egyesült. De emelkedjünk magasabbra, az érzéki világból a szellemi légkörbe. Minél mélyebb az egyes személyeknek, vagy nemzeteknek miveltisége, annál terjedelmesebb lelki világuk is. A vad embernek életét csak egy érzés uralja. A művelődés szerint fejlődnek ki a lélek különböző képességei.

Alkalmazzuk ezt Istenre. Az egy létnek három különböző képessége van. — Hatoljunk mélyebbre. Az első fogalom, a melyet Istenről

nyertünk az a képessége, hogy ő »Atya« azaz létünknek teremtője. Meg van írva: »Ő általa élünk, mozgunk és vagyunk.« Ebben az értelemben nem csak mi keresztyének szólíthatjuk őt atyának, hanem az egész emberiség. Nemcsak az emberiség, hanem az egész mindenségnek atyja ő. Tehát a próféta dicsérő éneke szó szerint igaz: »A fényes csillagok egyenként dicsérnek engem és az Istennek minden fiai örvendeznek.« (Job. 38. 7.)

Isten lételének-második nyilvánulása a Fiu. Ezt kétféleképpen magyarázzák. Azt mondják, hogy Fiu Isten vala, mások szerint pedig csak Istentől származott. Ez az utóbbi a legmélyebb s legboldogítóbb vallásos gondolat. Az unitarizmus megtagadja az isteni embernek e boldogító tényét.

Van azonban itt még valami fontosabb ennél. Az emberi elem isten lételében. Az írás szerint ez az ige, a Fiu, az alak, a melyben Isten saját képmását kifejezte. Ezért van jogunk saját érzésünket Istenre ruházni és őt igazságosnak, jónak, bölcsnek szeretőnek nevezni. Hiszen Istenben a szeretet éppen az a képesség, mint az emberben a szeretet. Igazság, irgalmasság, teremtő erő, — mindezt Istenben éppen úgy hangoztatjuk, mint az embereknél. A mi az emberben buzog, mozog, fel és alá hullámozik, mindaz Istennél előfordul s működik, csak hogy tökéletes tisztaságban s örökös nyugalomban.

Ez az emberi elem, a mely Isten lelkében foglaltatik. Isten és ember közt levő rokonság alapján teremté az Ur saját képmására az embert s nyilatkoztatta ki a próféták által azokat az isteni igazságokat, a melyeket mi emberek megérthetünk. A legszebb isteni igazságnak megtestesülését pedig Jézusban szemlélhetjük.

Most már érthetjük miféle vonatkozásban áll Isten a mi lelkünkkel.

Van azonban még egy harmadik, még bensőbb még tartósabb összeköttetésünk Istennel s ez a léleknek közössége. János apostól irataiból ismerhetjük meg legtökéletesebben a szentlélekről szóló tant. Nem beszél természetfeletti Istenről s a történeti Krisztust nem mellőzi. Istentől úgy beszél mint rokonról. »Ha egymást szeretjük, megtudjuk, hogy Isten bennünk van.« Ha az ember a parancsokat teljesíti »Isten benne van s ő Istenben marad.«

Ez az Istennek háromszoros megismerése.

Még valamit a szentlélekről. A régi önkínzásban gyönyörködő világnézet a test és a lélek közt felmerülő összeütközést a természetes hajlamok és vágyak széttörésével akarta megszüntetni. Az őszhangot úgy akarta visszaállítani, hogy kitépjünk minden természetes kívánságot és érzést keblünkéből.

De Pál apostól hirdeti, hogy az nem Isten akaratja, ha testi természetünket erőszakkal elnyomjuk. »A békességnek Istene pedig szenteljen meg titeket mindenestől s tartsa meg lelketeket s testeteket ártatlanságában.«

E szavakban mély igazság rejlik. Ha az ember alacsony szenvedélyeknek rabszolgája s áldozata, sohase remélje azt, hogy testi sanyargatás, böjtölés, önkínzás által legyőzheti a rossz szenvedélyt.

Sőt minél inkább törí a fejét s gondolkodik e méltatlan érzések felett, annál inkább lesz rabjaszvedélyeinek. Tehát a hajlamokat nem kell kiszakítani a szívből, hanem azoknak nemesítése, megszentelésére kell törekednünk. Nem szabad eltaposnunk, hanem fel kell emelnünk érzéseinket. Magasabb, tisztább s nemesebb irányt kell adnunk hajlamainknak. Így nemesedik meg a jellem a szentlélek hatása alatt.

Istennek e hármassága ereje segítségével halad az ember a tökéletesség felé. A milyen szeretettel vonzódik az ember Istenhez — a teremtő, a megváltó s a megszentelőhöz, — úgy fejlődik nála is a test, lélek s a jellem a legszebb összhangban. (Robertson u.)

Király Béla.

II. MIKLÓS, OROSZ CSÁZÁR.

Egyházi élet.

Konfirmáció. Székelyudvarhelyi egyházunkban május 24-én volt a konfirmáció. Ezt megelőzőleg áldozó csütörtökön délután történt meg a kikérdezés. Mindkét esetben igen nagy közönség vett részt ezen egyházi ünnepélyen. A konfirmáltak száma: fiu 51. leány: 34. összesen 85.

Menyhárt András esperes lemondása. Az udvarhelyi ref. egyházmegye esperese, Menyhárt András, a május 26-iki közgyűlésen bejelentette állásáról való lemondását. A közgyűlés Vajda Ferencz, udvarhelyi pappal és még többek felszólalása mellett kérte, hogy lemondását vegye vissza és maradjon tovább is az egyházmegye élén. Azonban, hiába való volt minden kérés. Esperesünk

elhatározása mellett megmaradt. A közgyűlés erre érdemeit jegyzőkönyvileg örököltette meg és az egyházmegyei tanács tiszteletbeli tagjának választotta meg. Feliratot intéz a kerülethez az iránt is, hogy legyen a kerületi közgyűlésnek tiszteletbeli tagja. Igazán csak most tűnt ki, hogy mekkora szeretet és tisztelet környezi Menyhárt esperest.

A Bethlen Gábor-kör kiáltványa. Kolozsvárt, a nem régiben alakult Bethlen Gábor-kör, a következő lelkes kiáltványt intézi a protestáns társadalomhoz: Szózat a magyar protestáns társadalom nagyjaihoz! Századok tanúsága szerint mindig a hazáért vérző protestáns egyházunk nehézségeket él. Szíve sugja, lelke érzi mindenkinek a válságos perczekeket. Nagy és kicsiny, öreg és ifju: munkára kel. — Amazok már a harc tüzeiben állanak érett elmével, a tapasztalatnak, tudásnak súlyos fegyverével; mi pedig ifjak — *előkészülethez* fogunk. Egymás hitét, buzgóságát erősítő, protestáns nemzeti öntudatát fokozó munkára egyesültünk s tömöríteni akarjuk Kolozsvár főiskoláinak több mint *ezeret kitevő*, eddig szét-szórta élő, összes protestáns ifjait. Összegyűjteni a kamatoztatlanul heverő ifju erőket, mozgást, elevenséget ébreszteni protestáns társadalmi életünkben: ez a célunk, ez a törekvésünk. Célunk a régi, zászlónk is a régi! Bércecs Erdély dicső fejedelmének, nagy Bethlen Gábornak zászlaja az s rajta a jelszó: *Hazáért, Egyházért, Tudományért!* Erre fogtunk kezét gyöngé erővel, lelkesedéssel, *szeretet és türelemmel*. Célunk nagy és felséges! Erőnk gyöngé és kicsiny. Utunkban megindultunk, de lépésünk ingadozó tekintetünk tétovázó. Bátorításra, szíves támogatásra van szükségünk, hogy tovább haladhassunk. S ugyan kiknél található meg mindezt, ha nem a nagyoknál, nem az erőseknél, kiknek elődeik is annyit áldoztak a haza és egyház oltárán?! Ugyan kik részesíthetnének jóindulatukban minket is, ha nem épen azok, kik most is minden szépnek és nemesnek pártolói. Kérő szóval járulunk tehát egyházunk nagyjaihoz: *Kegyeskedjenek bennünket is jóakaró érdeklődésükkel megajándékozni, körünk alapító, pártfogó tagjai sorába lépni* s így közelebbi célunk, segélyezés megvalósításában is támogatni. *Munkára készül* kis seregünk, melyből majd a meglelt férfiak kerülnek ki! Tenni vágyik a kolozsvári főiskolák protestáns ifjuságának szervezett csapata! Segítsetek! Támogassatok! Szorongatott egyházunknak s ezzel együtt szűkebb hazánk veszélyeztetett magyarságának nagy érdeke sürget, *munkára, áldozatnyújtásra!* Kelt Kolozsvárt, 1903. márczius hó 31-én. Hazafias üdvözléssel a kolozsvári »Bethlen Gábor Kör« nevében: Gróf Bethlen Pál elnök, Ifj. Bartók György alelnök, Gróf Haller János alelnök, Meggyaszay Mihály alelnök, Böszörményi Géza főtitkár, Hógyesi Andor főjegyző, Görög Ferencz főpénztáros. — E lelkes felhívást mi is melegen ajánljuk áldozatkész hiveink szíves figyelmébe. *Anyival inkább, mert a prot. irányu kör ellensúlyozására rögtön megalakult a »Szent Imre« egy-let is.*

A papi nőtlenség ügyében az olasz papok

nem régen kérvényt nyújtottak be a pápához. Azt mondják kérvényükben, hogy Krisztus az ő egyházát nem a nőtlén emberek számára alkotta és sohasem tanított a papi nőtlenségről, tudván az Ő isteni bölcsessége folytán, hogy ettől soha senki meg nem fosztja őket. Bizonyos korszakokban nőültek is a papok és csak a tridenti zsinat óta általános a papi nőtlenség. A görög katolikusok azonban nem egyeztek bele, ezért a pápa ezeknek azt a kedvezményt adta, hogy családot alapíthassanak. »Vajjon nem ugyanazon husból és vérből valók vagyunk-e mi is, nem ugyanazon Atyának a gyermekei vagyunk-e. Miért tagadjuk meg magunktól azt, a mit Isten nekünk megengedett?» mondják az olasz papok. A pápa az erélyes hangú kérvényre nem válaszolt, mire a szicíliai papok a követeléseiket magában foglaló alaphatványt és egész Olaszországban terjesztik, a mi a Vatikánnak nagy nyugtalanúságot okoz. Hát a magyar kath. papok, vajjon mikor mozdulnak meg és emelik fel tiltakozó szavakat a papnőtlenség ellen? Vagy talán, megvan-e nekik elégedve a mostani állapottal!?

Az udvarhelyi ev. ref. egyházmegye május 26-án rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya a püspöki vizsgálat alatt álló egyházak bekebelezésének kérdése volt. A közgyűlés azon álláspontra helyezkedett, hogy miután az egyházkerületi közgyűlés kimondotta a bekebelezést: azt a határozatot végre is kell hajtani és az egyes egyházak kiváltságát meg kell szüntetni. Ebben az értelemben a közgyűlés véleményes javaslatot intéz az igazgató-tanácsához.

Meghívó. A marosi ev. ref. egyházmegye egyházi értekezletét ez évi június hó 3-án délelőtt 9 órakor kezdődőleg Nyárádszeredában fogja megtartani, melyre a t. tagokat és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívjuk. Tárgysorozat: Az istentiszteleten: Imát mond Tótfalusi József egyházi elnök, prédikál Széll Jakab somosi lelkész. Az értekezleten: Elnöki megnyitó Dósa Elek világi elnök által. Esetleges elnöki előterjesztések. Titkári jelentés Viski Gyula egyházi titkár által. Felolvasást tartanak Bedőházi János országgyűlési képviselő és Király Béla hagymás-bodóni lelkész. Az egyházközi elterjesztést tesz Kovács László koronkai lelkész, bizottsági előadó. Esetleges indítványok. Kérjük a tisztelt tagokat, hogy megjelenésük, buzgó részvételük által is igyekezzenek az ügy iránti érdeklődésüket kimutatni. Makfalván, 1903. május hó 20.

Pünköszt.

Áldott szent lélek
Szállj le népedre,
Hogy pünköszt ünnepe,
Gyujtson új hitet:
A gyülekezetbe!

Régen várja oh,
Minden szenvedő,
Kit nyomor behálóz:
Hozz segélyt reá:
Szentlélek, Teremtő!

A régi hitnek
Nincs meg a lángja;
Töltsd ki hát szent lelked
Tüzes nyelvekben
Újból a világra!

Ilyen szenvedő,
Nyomorral küzdő
A magyar nemzet is;
Tekints reá is:
Szentlélek, Teremtő!

H. Szántó István.

Kegyesség útja.

— Jövel Szentlélek. —

Pusztában tévelygünk, mint hajdan Izraelnek népe. Lelkünket a kétségnek sötét fellege borítja, mint a tanítványokét, mikor elhagyá Mesterük őket. Szemünk, lelkünk keresi a világosságot és nem találja sehhol. Hitünk megingott a jelenben és nem bizunk a jövőben sem. A szentegyház, a mi Sionunk sem az, mi volt régen, mert a hívők lelke nem talál Istenéhez, mert nem keresi az Istent. Hirdessük a szeretetet, s szívünk gyűlölséggel van teli; könyörületességet várunk, holott a mi lelkünk meg nem indul mások fájdalmán, nyomorán; hirdessük a testvériséget s egymásnak ellenségei vagyunk; várjuk Istenországát, holott szívünkben szunnyad a Benne való hit; hirdessük a feltámadást s mégis féljük a halált; várjuk az örök életet, holott reményünk már a való életben elveszett.

Inog a talaj lábunk alatt. Gyarlóságunk örvénye összecsap fejkünk fölött. Rohanunk muló élvezetek után, s lelkünkben kihal a hit csírája, éltetője, fenntartója mindennek. Az élet küzdelmében ha kifáradunk, megnyugvást nem Istenhez megyünk keresni, hanem mámorba felejtjük kifáradt, elcsüggedt lelkünket.

Igen, igen, hitünk meggyengült, bizalmunk elveszett.

Jövel, jövel Szentlélek! Világosítsd meg kétségünk éjjelét. Gyujtsd meg a mi lelkeinkben a hitnek, az Istenben való hitnek soha el nem muló Veszta tüzét. Jövel! Fényed töltsd be az egész világot s mint hajdan a tanítványok, hadd értünk minden nyelveket, hadd legyünk egy szív, egy lélek az Istenben való hitben, az Isten imádságában, embertársaink iránt való szeretetben. Jövel! Hasd át sziveinket; önts egész lényünkbe bizalmat, hitet, reményt.

Jövel! Szenteld meg a mi lelkünk, hadd legyünk mindnyájan a hitnek egy-egy apostola, Isten országának terjesztője. Hadd történjék ismét csoda, hadd szálljanak tüzes nyelvek reánk, s legyen azok tüze azon tisztító tűz, mely leégeti rólunk mindazt, mi salak, s ebből a tisztító tűzből hadd kerüljünk ki úgy, mint méltó viselői Isten képmásának e földön. Szálljon meg minket is, mint hajdan a tanítványokat, isteni erő, mely munkálni, tenni tanítson, mely vezessen vissza minket a hitnek enyhétadó forrásához, hadd igyunk mindnyájan abból, hadd gyuljon a mi sziveinkben világosság, s ez a világosság mutassa meg nekünk az utat, melyen haladva méltó gyermekei lehessünk a mi Atyánknak.

Jövel, Szentlélek! Szabadítsd fel a mi lelkünket sötét rabságából, s öltöztess fel a hitnek tündöklő mezébe, akkor lesz igazán boldog a mi ünneplésünk piros Pünköst napján, a Szentlélek jövetelének ünnepén.

Csiki Albert.

Mai képünkhöz.

Az uralkodók sorába most *II. Miklós* orosz cárt mutatjuk be olvasóinknak. *II. Miklós* Európa legnagyobb és leghatalmasabb országának az uralkodója. Mióta uralkodik igen sok üdvös törvényt hozott, mely arra van hivatva, hogy a népet a szolgaság járma alól felszabadítsa. A teljes szabadság azonban még későre jó el. A muszka cázar, úgy ismeretes, mint a ki az európai békének barátja és hive.

Vegyes hírek.

Pünköst. A »Vasárnap« kedves olvasóinak boldog és örömteljes pünkösti ünnepeket kívánunk. Töltsd ki az Ur az ő lelkét mindenkire bőséges mértékben, hogy részesülhessen a Szentlélek áldásaiban. Gal. V. 22.

A vetések állása. A m. kir. földmivélségi miniszterhez a gazdasági tudósítóktól beérkezett jelentések szerint a vetések fejlődése az eső hatása alatt általában jól haladt, mihez képest egyes kisebb vidékeket kivéve, úgy az őszi, mint a tavasziak kielégítően állanak. A május hó 19 és 20-ikái dér és köd, mely úgy a Duna jobb, mint a Duna balpartjára, továbbá a Duna-Tisza közére és a Tisza jobbpartjára kiterjedt, szörványosan elég sok kárt okozott, különösen a zseggébb kerti növényekben, burgonyában, dohányban és szőlőkben, kevésbé a tengeri és kalászos vetésekben. A gyümölcs is szenvedett főképp a felvidéki részen és így a károsodás eléggé jelentékeny. Jégeső több helyütt volt, mindazáltal jelentékeny kárt sehol sem okozott.

Az eltévedt golyó. Szárazajta községben Simon István tanító meglátogatta kartársát Bereczk Istvánt, aki a divánon fekvé aludt, mikor látogatója megérkezett. Simon nem akarta fölkelteni s unalmában leakasztotta a falról Bereczk puskáját s azzal kezdett babrálni. A puska eközben elsült s a golyó Bereczk Istvánt találta, aki rögtön meghalt. Simon rémültében elfutott s azóta nem látták. Az agyonlőtt tanító testi-lelki jóbarátja volt s arról szó sem lehet, hogy szándékosan akarta volna megölni. Az eset nagy részvétet keltett. Attól tartanak, hogy Simon kétségbeesésében öngyilkosságot követett el.

Egyedül. Szegeden a napokban halt meg Kaszó Bálint, szegény ember, teljesen elhagyatva mindenkitől. Pedig őt élő gyereke van neki, de azok, a szegedi ember elbeszélése szerint így vannak elhelyezve: az egyik fia Vácztól ősi a rabkenyeret; a nagyobbik leánya Mária-Nostrán lakik már öt éve. jól él, csak nem szabad nekik kigyünni; a kisebbik fiát pedig, az ám az okos gyereket, itt nevelik tudományra, írni, olvasni tanítják, mög mestorságot is tanul a Csillagban. Van osztán még egy. No az katoná. Nem köll neki kirukkolni soha, csak éppen ül az aradi várómlöczben. Hogy az ötödikkal, a legkisebbel mi van, azt már nem tudjuk. Nem láttuk régóta.

Mire Jók a szentek? A római egyház még mindig a hitcikknek dogmák szoros csizmájából intézi hiveinek a sorsát. Egyszerűen kijelenti, hogy a hitbuzgó katolikusnak nincs szüksége se doktorra, se patikára, se éppen olvasó-morzsolásra és imádkozásra. Miért is nagy úgyszeretettel összeállította azon szentek neveit, akik égi dolgaik mellett a gyógyulás enyhületét küldik a fohász-kodóknak. Így például közhírré teszi a szentekkel barátkozó dogmafaló, hogy Mária alkalmas minden baj ellen. Szent Anna azonban csak a szegénységet enyhíti. Klára-Luczia ellenben a szembetegség kórságát gyógyítja. Francia Lajos pedig a keserű sörtől óvja (?) hiveit. Jodocus a gabonagégést gátolja meg. Blassius a nyakfájást kurálja, míg Briccius csupán a hasfájás keserveit csillapítja. Gertrud az egerek falánkságát korlátozza; Cosmos a mirigydagasztást tünteti el; Eligius a rossz lovakat javítja, Márton himlő ellen nyújtja ki védelmező kezeit, Móríc az öngyógyítást fújja le a szenvedő lábszárakból, Magnus a hernyók irítására alkalmas, Apollonia fogfájás, Románus a hátfájás kínjaitól szabadítja meg a katolikus szentegyház imádkozó tagjait. András, a derék jó szent András pedig az öreg asszonyok ellen tartják alkalmas mentőnek. Az az ur, aki ezt a névsort hivi megmentésére összeállította, megérdemelné, hogy élete végeig imádkoznia kellene az összes felsorolt szentekhez, hogy gyógyítsák ki őt a hatáskörükbe tartozó nyavalyákból.

A fukarság áldozata. Mezőterem községben agyonütötték a napokban Keszenheimer József jágmódu parasztagdát. Keszenheimer a falu egyik legvagyonosabb embere volt, de fukar természetű volt, ha ilyen kéréssel hozzáfordultak. A gyilkosságot megelőző napon Gyerkő János munkás újszülött gyermekéhez keresztapának hívta meg a gazdag földművest, de Keszenheimer nemcsak hogy ridegen kiutasította házából, hanem még kutyáját is utána uszította. Az elkeseredett apa elpanaszolta ezt a dolgot a kocsában hat falubeli embernek, akik elhatározták, hogy véres bosszút állanak a zsugori emberen. A községben amugy is elváltak keseredve az emberek Keszenheimer szivtelensége miatt. Tegnapelőtt éjjel Gyerkő barátai rálestek Keszenheimerre az utcán s botokkal addig verték agyba-főbe, amíg a szerencsétlen ott a helyszínén kiszendvedt.

Selyemtenyésztés. Az orsz. selyemtenyésztési felügyelőség Szilágymegyében szerte megakarja honosítani a selyemtenyésztést, a szegényebb néposztályra nézve valóban áldásos eme gazdasági ágat. Közlebről Zsibón előadásokat tartottak, hogy a nép az előismereteket annál jobban elsajátíthassa.

A halottégetés. A franciaországi halottégető társaság elnöke jelentésében ismertette a halottégetés ügyének állását az egész világon. Halottégetők eddig csak Európában, Amerikában és Óceániában működnek, számuk összesen 84. Az Óceánia halottégető intézet nemrég kezdte meg működését Adelaideban. Legtöbb halottégető-inté-

zet Olaszországban van; számra huszonnyolcz. Franciaországban még csak három működik: a párisi, a roueni és a reimsi. Az elégetett halottak száma tekintetében azonban Franciaország vezet, mivel ebben az egy országban több halottat — 29.400-at — égettek el 1889. augusztusától 1901. végéig, mint a világ összes halotthamvasztójában együttvéve.

Kanyaró járvány. Székelyudvarhelyen kiütött a kanyaró. Az elemi iskolákat, a gymnásium három alsó osztályát és a felsőleányiskolát be kellett szüntetni. Az évvizsga vizsgálatokat amugy hevenyében máj. 22. és 23-án tartották meg az egyes intézetek. A járvány különben nem veszélyes jellegű.

A jó időkből. Egy német városka polgármesteri hivatalához az orsolya szüzek kérvényt adtak be, hogy engedjék meg nekik egy nőnevelő intézetet alapítani. A városi tanács összegyűlt, tanakodott, vitakozott és végezetül is megtagadta az engedélyt, a következő három pontozatban foglalván össze ellenvetéseit: 1. A városban levő szabók félnek a versenytől, mert a nagy nők gyakorlatot szerezvén mindenféle kézimunkában, a foltozást, varrást is megtanulják és elveszik a sok szegény szabók kenyerét; 2. A városban egyetem lévén a felsőbb iskolákba járó leányoknak alkalom adatik az egyetemi hallgatókkal találkozni, ami nagy veszélyt rejt magába; 3. és ez a fő: a nők már ugy is elég ravaszok, és kitanultak, minnek az eszüket még jobban kiélesíteni, a szemüket még jobban kinyitni.

Hunyadi János szobra. A király adományozta tiz szobor közül Hunyadi János szobrát Tóth István mintázta, s bronzba öntve teljesen készen áll. A szobrot a budai Mátyás-templomhoz vezető lépcső alján, az Albrecht-út fordulójánál állítják föl.

A szerkesztő póstája.

Erdőszentgyörgyről feladva egy névtelen levél kapcsán, egy néhány versikét kaptunk. Átadtuk a névtelenségnek.

B. D. A.-Sófalva. Az egyiket, a mint sor kerül rá, kiadjuk. Előfizetését tetszése szerint rendezheti, a lapot mi pontosan küldjük. Szíves üdvözlét.

B. S. Kóbor. A két szám küldése tévedésből késett. A dolgot rendbe hoztuk. Ezután rendszeresen megy.

B. J. Kolozsvár. Mint jeleztük volt, az ötödik szám egészen kifogyott. De, tessék azért csak várni, mert kerül. Mutatványba sokat küldöttünk volt, s valahonnan csak kapunk vissza.

Cs. J. Erzsébetváros. Az a betű tévedésből csuszott be a czimszalagba. Most már nem nyomathatjuk újra az egész évi czimszalagokat. Figyelmetesse erre a postát és lapot rendszeren oda viszik. Elnézését kérjük.

L. L. Prededl. A lapot ezután új lakására irányítjuk.

K. J. Marosvásárhely. Czimedre több példányt küldöttem volt az ötödik számból. Kérlek nézz utána, ha vagyegy nem található-e? Ha kapsz küld vissza nekem.

S. A. Balavásár. Az ígért szép szó, de nekünk a beváltása kellene. Várom.